

А Ж Р И М

(Даъво аризасини кўрмасдан қолдириш тўғрисида).

Қўқон шаҳар

2024 йил 23-февраль

Қўқон туманлараро иқтисодий судининг судьяси Г.Холматова раислигида, судья ёрдамчиси Д.Мамажоновнинг котиблигида, Данғара тумани Фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари Кенгаши вакили У.Игамбердиев (ишончнома асосида), жавобгар вакили М.Муҳаммадалиев (ишончнома асосида)ларнинг иштирокида, даъвогар Данғара тумани Фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари Кенгашининг, “Абдурахмон заминдор” фермер хўжалиги манфаатида, жавобгар “Jaxon-textile lux” МЧЖ ҳисобидан 280339807 сўм асосий қарз, 140169904 сўм пеня ундириш тўғрисидаги даъво аризаси бўйича қўзғатилган ишни суд ўз биносида очиқ суд мажлисида кўриб чиқиб, қуйидагиларни

А Н И Қ Л А Д И :

Иш ҳужжатларидан аниқланишича, “Абдурахмон заминдор” фермер хўжалиги (хўжалик) ва жавобгар “Jaxon-textile lux” МЧЖ (буюртмачи) ўртасида 21.09.2022 йил куни “Бошоқли дон харид қилиш бўйича” фьючерс шартномаси тузилган бўлиб, ушбу шартномага кўра, даъвогар фермер хўжалиги бошоқли дон етказиб бериш, жавобгар эса, тўловларни амалга ошириш мажбуриятини олган.

Шартномага асосан, даъвогар томонидан етказиб берилган бошоқли дон учун жавобгар томонидан қисман тўловлар амалга оширилган бўлсада, қолган 280339807 сўм қисми шу кунга қадар тўланмаган.

Даъвогарнинг тўловларни амалга ошириш тўғрисидаги мурожаатлари жавобгар томонидан оқибатсиз қолдирилганлиги сабабли, даъвогар Данғара тумани Фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари Кенгаши, “Абдурахмон заминдор” фермер хўжалиги манфаатида судга даъво аризаси билан мурожаат қилиб, жавобгар “Jaxon-textile lux” МЧЖ ҳисобидан 280339807 сўм асосий қарз, 140169904 сўм пеня ундиришни сўраган.

Даъвогар вакили суд мажлисида, фермер хўжалиги раҳбари суд мажлиси куни тўғрисида хабардорлигини, фермер хўжалиги манфаатида ўзи қатнашаётганлигини, жавобгар билан медиатив келишув тузилганлиги учун даъво аризасини кўрмасдан қолдиришни сўради ва судга ариза ва медиатив келишувни тақдим қилди.

Суд мажлисида жавобгар вакили, судга ариза тақдим қилиб, даъвогар билан медиатив келишув тузилганлиги учун даъво аризасини кўрмасдан қолдиришни сўради.

Суд, даъвогар ва жавобгар вакилларининг тушунтиришларини, иш ҳужжатларини ўрганиб, далилларни текшириб чиқиб, қуйидаги асосларга кўра, даъвога кўрмасдан қолдиришни лозим топади.

Ишдаги ҳужжатларига кўра, “Абдурахмон заминдор” фермер хўжалиги (хўжалик) ва жавобгар “Jaxon-textile lux” МЧЖ (тайёрловчи) ўртасида “Бошоқли дон харид қилиш бўйича” фьючерс шартномаси тузилган бўлиб, ушбу шартномага кўра, даъвогар фермер хўжалиги бошоқли дон етказиб бериш, жавобгар эса, тўловларни амалга ошириш мажбуриятини олган.

Шартномага асосан, даъвогар томонидан бошоқли дон етказиб берилган, жавобгар қабул қилиб олган бўлсада, тўловларни амалга оширмаган. Натижада, жавобгарнинг даъвогар олдидаги қарзи 280339807 сўмни ташкил қилган.

Суд мажлисида, даъвогар ва жавобгар вакиллари ўзаро медиатив келишувга келишганлигини баён қилишиб судга тарафлар ўртасида тузилган медиатив келишувни тақдим қилиб, даъво аризасини кўрмасдан қолдиришни сўрашди.

Тарафлар ўртасида 2024 йил 9-февраль куни медиатив келишув тузилган бўлиб, унда даъвогар почта харажатини зиммасида қолдириши, жавобгар “Jaxon-textile lux” МЧЖнинг даъвогар олдидаги қолдиқ қарзи 144126695 сўмни ташкил қилиши, мазкур 144126695 сўм асосий қарзини 29.02.2024 йил кунига қадар тўлаб бериши тўғрисида келишилган. Ушбу медиатив келишув медиатор иштирокида тузилиб, ваколатли шахслар томонидан имзоланган.

Иқтисодий процессуал кодексининг 131-моддасига асосан тарафлар низони келишув битимини ёки медиатив келишувни тузиб ҳал этиши мумкин. Келишув битими ёки медиатив келишув даъво тартибидаги ҳар қандай иш бўйича тузилиши мумкин.

Иқтисодий процессуал кодексининг 107-моддасининг 5³-бандига кўра, тарафлар ўртасида медиатив келишув тузилган бўлса, суд даъво аризани кўрмасдан қолдиради.

“Давлат божи тўғрисида”ги Қонуннинг 18-моддаси 1-қисми 9-бандида, агар тарафлар ўртасида медиатив келишув тузилган бўлса, ариза кўрмасдан қолдирилганда, давлат божи қайтарилиши кўрсатилган.

“Медиация тўғрисида”ги Қонуннинг 17-моддасида, низо медиатив келишув билан медиация тартибида ҳал қилинган тақдирда, тўланган давлат божи қайтарилиши белгиланган. Даъвогар “Давлат божи тўғрисида”ги қонунга асосан, давлат божи тўловидан озодлиги сабабли, судга давлат божи тўловисиз мурожаат қилган.

Юқоридагиларга кўра, суд тарафлар ўртасида медиатив келишув тузилганлиги учун даъвогарнинг даъво аризасини кўрмасдан қолдиришни лозим топади.

Бинобарин, суд “Медиация тўғрисида”ги Қонуннинг 17-моддаси ҳамда Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 107-моддаси 5³-банди ва 195-моддаларини қўллаб,

А Ж Р И М Қ И Л Д И:

Даъвогарнинг даъво аризаси кўрмасдан қолдирилсин.

Ишда иштирок этувчи шахслар суднинг мазкур ажрими устидан шу суд орқали, бир ойлик муддат ичида Фарғона вилоят судининг иқтисодий ишлар бўйича судлов хайъатига апелляция шикояти (протести) келтиришга ҳақли.

Раислик қилувчи:

Г.Холматова